Inkubátorházak helyzete az Európai Unióban

SZILÁGYINÉ FÜLÖP ERIKA

Európa minden országában gondot jelent az egyes kormányok számára, hogy néhány nagyvállalat uralja a piacokat, kiszorítva eközben a fogyasztói igényeket gyakran jobban kielégítő kis- és középvállalkozásokat. A probléma kezelésének egyik módszere az inkubátorházak létesítése. Ezen intézmény célja, hogy növelje egy új vállalkozás esélyeit, segítse fejlődését a kezdeti szakaszban, így a vállalkozások versenyképessége e feltételek javításával jelentősen erősíthető lenne.

A vállalkozási inkubáció intézményrendszerének fennmaradásához és fejlődéséhez szükséges, hogy az állami szerepvállalás ne csökkenjen, sőt növekedjen. A támogatáspolitika regionális kiterjedésének erősödése miatt az államot, az állami támogatást az inkubátorházak számára a legtöbb esetben a területfejlesztés különböző intézményei jelentik.

A gazdaságilag fejlett országokban elterjedt gyakorlat a vállalkozásalapítás és az új vállalkozások támogatása. Az alábbiakban bemutatásra kerül az Európai Unióban működő inkubátorok általános jellemzése, a korai szakaszban lévő technológiaorientált kis- és középvállalkozások finanszírozását segítő közösségi programok, majd az egyes tagországokban alkalmazott inkubációs technikák jellegzetességei.

1. Az EU-s inkubátorok főbb jellemzői

Az Európai Unióban az átlagos inkubátor 8 évig működik, átlagosan 5800 m^2 nagyságú, és egyidejűleg 25 vállalkozásnak ad helyet, a bérlők tipikusan 3–5 évet maradnak. Ez azt jelenti, hogy egy inkubátorból évente átlagosan 6,6 vállalkozás kerül ki, s mivel egy bérlő vállalkozásra 6,2 alkalmazott jut, így egy tipikus inkubátor 40,9 új munkahelyet teremt évente. Ez megközelítőleg évi bruttó 30 ezer új munkahelyet jelent. Amennyiben pedig az indirekt hatásokat is figyelembe vesszük, akkor ez a mutató megközelíti az évi nettó 40 ezer új munkahelyet. Az állami hatóságok egy munkahelyre jutó átlagos bruttó költsége évi 4400 euró, így megállapítható, hogy a hosszú távú állami támogatás alapja az, hogy egy vállalkozói inkubátor működésébe való befektetés sokkal költséghatékonyabb módja a munkahelyteremtésnek, mint más politikai eszközök.

A legtöbb inkubátor alapítási költségeinek nagy része állami forrásokból származik (4 millió euró/inkubátor). A működési költségek átlagosan 40%-át az inkubátorok a bérleti díjból finanszírozzák, míg a fennmaradó részt különböző támogatásokból teremtik elő, s a működési költségeknek mintegy 37%-át szintén az állam fedezi.

2. Egyes EU-tagországok főbb start-up támogatásai

A nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy az inkubáció általában nem nyereséges, ugyanakkor fontos a gazdaság fejlődése/fejlesztése számára. Ezért az általunk bemutatásra kerülő európai uniós országok mindegyikében központi állami programok működnek a támogatására. E programok nemcsak az inkubátorok létrehozásának és működésének támogatására terjednek ki, hanem egyidejűleg a szolgáltatásokat igénybe vevő innovatív vállalkozásokat is segítik. Az anyagi jellegű támogatások a felhasználásukat segítő egyéb intézkedésekkel (pl. képzéssel) is kiegészülnek. Ezek az alábbi táblázatban láthatóak:

1. táblázat. A támogatások forrásai, formái

Ország	Inkubátor	Magvető tőke	Adókedvezmény	Egyéb támogatás
Ausztria	Kplus program, A+B program	AWS SEED program	K+F adókedvezmények (Frascati kézikönyv)	Smart program
Dánia	Technológia Inkubátor Program	Dán Növekedési Alap, Technológiai Inkubátorok	150% K+F adókedvezmény	Kockázat-megosztás
Finnország	YRKE, TE-Keskus	Magvető tőke program (Finn Ipari Beruházás)	Nem alkalmaznak K+F adókedvezményt	Tőkekölcsön, TULI LIKSA INTRO
Franciaország	Inkubátor program	Magvető tőke program	Kezdő vállalkozók adókedvezmény (K+F intenzív)	Üzleti angyalok adókedvezménye
Írország	Regionális Üzleti Inkubátor Program	Enterprise Ireland 5 tőkealapja	K+F adókedvezmény	
Nagy-Britannia	Fizikai szerkezet, inkubációs tevékenység	Regionális Kockázati tőke Alap, Felsőoktatási Alap	K+F adókedvezmények, licenszhez kapcsolódó adókedvezmények	New enabling scholarship, High-tech Alap
Németország	Inkubátort használó technológia-orientált vállalkozások támogatása	High-Tech, KfW, ERP-EIF, EXIST SEED	Nem alkalmaznak K+F adókedvezményt	Helyi önkormányzatoktól lízingelt helyiségek (inkubátor)

Forrás: http://www.seed-reg.innostart.hu

3. A korai szakaszban lévő kis- és középvállalkozások közösségi finanszírozása

Az EU részletesen foglalkozik azokkal az intézkedésekkel és programokkal, amelyek elősegítik a kis- és középvállalkozások pénzügyi helyzetének megerősítését. Kiemelten épít a 2001–2005-re szóló *Többéves Vállalat és Vállalkozási Program* (a továbbiakban MAP) pénzügyi intézkedéseire. A kockázati tőke fejlődését ösztönző

közösségi szintű programjai közül a következőket lehet kiemelni:

– az Európai Befektetési Alap (European Investment Fund, EIF) által kezelt programok (European Technology Facility – ETF Start Up;

– EU MAP 2001–2005 (pl. Kezdőtőke Program, Magvető Tőke Akció Program),

– pályázati támogatások a Strukturális Alapokon keresztül,

– I-TEC (Innovation and Technology Equity Capital) programok.

Az Európai Unió szerint kiemelt szerepe van a vállalkozások fejlődése szempontjából a különböző finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés támogatásának, elősegítésének. Állami támogatásoknak csak ott van helye, ahol a piacon hiány mutatkozik, tehát ahol a piaci szereplők nem tudják vagy nem akarják azt az adott feladatot ellátni. Ilyen terület az induló, technológiaorientált vállalkozások finanszírozása is, amelyet a piaci szereplők a magas kockázat miatt nem, vagy legalábbis nem a jelentkező igényeknek megfelelő mértékben kívánnak felvállalni.

Az EU pénzügyi intézményei (pl. Európai Befektetési Bank Csoport (EIB), Európai Befektetési Alap (EIF)) révén a szolgáltatások széles skálájával (pl. hitelgarancia-nyújtással, globális kölcsönök biztosításával, sajáttőke-típusú finanszírozás támogatásával) járul hozzá a kis- és középvállalkozásoknak a különböző finanszírozási eszközökhöz való hozzáféréséhez.

4. Az Európai Unió egyes tagországaiban működő inkubátorházak jellegzetességei

4.2. Ausztria

Ausztriában a regionális innovációs stratégia végrehajtásának jól definiálható „hardver” és „szoftver” elemei vannak. A hardver elemek a Technológiai központok, az Impulzusközpontok és az Inkubátor központok. A legfrissebb adatok szerint Ausztriában jelenleg 103 központ működik. Fontos küldetésük a regionális innovációs impulzusok közvetítése, új, technológiaorientált vállalkozások alapításának támogatása és elősegítése.

A 23 Inkubátor Központba elsősorban gyártó és termelésorientált szolgáltató vállalkozások települnek be. A központok hálózatba kapcsolódnak a Verband der Technologiezentren Österreichs keretein belül. A központok átlagos alapterülete 4000 m^2 és 87%-os kihasználtság mellett működnek. Egy központban egyszerre átlagosan 19 cég működik megközelítőleg 90 alkalmazottal.

4.2. Dánia

Dániában állami támogatással 7 regionálisan működő, az egyetemekkel és kutatóintézetekkel szoros kapcsolatban álló technológiai inkubátort hoztak létre. Az inkubátorok a tanácsadási és adminisztratív szolgáltatásokat (helységbérbeadást és tréningeket), valamint állami magvetőtőkét nyújtanak a vállalkozások számára.

Az inkubátorok egyetemek és kutatóintézetek mellett működnek állami tulajdonban, de megfogalmazott cél a magántőke bevonása is. 1998–2000 között 42

millió euró, 2001–2003 között 48 millió euró, 2004–2008 között pedig 25 millió euró támogatást kaptak/kapnak. 2000-ben és 2004-ben is kiterjesztették az inkubátorok állami társfinanszírozását. A cél, hogy 2008 után az inkubátorok önfenntartóvá váljanak. A támogatás utolsó két éve alatt a támogatás összege fokozatosan csökken.

Számos intézkedés született a kis- és középvállalkozások magvető tőkéhez való hozzájutásának elősegítésére. A Technológiai Inkubátorok mellett a Dán Növekedési Alap (Vaekstfonden) is támogatja a kutatási-fejlesztési projekteket és a nemzetközi piacra lépést, kölcsönt nyújt fejlesztésekre és támogatja az „elő-projekteket".

4.3. Finnország

A finn inkubátor programok a 80-as évek végén a regionális technológiai parkok és egyetemek közreműködésével alakultak ki. A legjelentősebbek a Helsinki régióban megvalósuló SPINNO program (üzleti inkubátor program az egyetemi technológia-orientált vállalkozások támogatására), valamint a nagyobb városokban (Tampere, Turku, Jyväskylä) működő technológiaközpontok. Legtöbbjük célja, hogy a magán- és állami támogatások és beruházások egymást kiegészítve valósuljanak meg.

A Sitra (Finn Kutatási és Fejlesztési Alap) – a Kereskedelmi és Gazdasági Minisztériummal, a TE-keskus-sal (Munkaerő és Gazdasági Fejlesztés Központok) és a Tekes-sel (Nemzeti Technológiai Ügynökség) együttműködve – a finn tudományos és üzleti parkok megerősítését tűzte ki céljául. A vállalkozások a TE-keskus programjában inkubátor-szolgáltatások finanszírozására pályázhatnak. A támogatás eszközvásárlásra (15%), bérleti díjra, irodai szolgáltatásokra, külső tanácsadásra (45%), valamint a fizetések támogatására (45%) terjed ki. A 12–24 hónapra igénybe vehető támogatásokra a pályázatok gyakran az inkubátor segítségével kerülnek összeállításra.

Az inkubátorok fejlesztésére létrehozott YRKE nemzeti program három fő területre fókuszál: új szolgáltatások, hosszú távú támogatás biztosítása az inkubátorok számára és a know-how promóciója. A program célja, hogy egységes tudományos és üzleti park modell kerüljön bevezetésre az ország egész területén, valamint hogy az új innovatív vállalkozások száma megduplázódjon. A programban az állami finanszírozást magántőke bevonásával kell kiegészíteni.

4.4. Franciaország

A francia inkubátorok létesítését az állami kutatás és a vállalkozások közötti kapcsolatok elősegítése érdekében az 1999-es innovációs és kutatási törvény rendelte el. Ennek nyomán a kutatásért felelős minisztérium pályázatot hirdetett inkubátorok létrehozására és magvetőtőke-alapok kialakítására. A működő 150–175 inkubátor közül megközelítőleg 50 működik ténylegesen inkubátorként. Terület biztosításával és a humánerőforrásokat támogató különféle szolgáltatásokkal (tanácsadással, tréningekkel, a pénzügyi háttér megteremtésével) tudnak segítséget nyújtani a kis- és középvállalkozásoknak, feladatuk továbbá a projektek kiválasztása, értékelése, meg-

valósíthatóságának tanulmányozása. Az inkubálási időszak átlagosan 2 év. Az inkubátor elhagyása után a vállalkozások átlagosan 80%-a marad fenn.

Az inkubátorok alapítói általában kutatóintézetek és egyetemek. Működésük során – mivel a gazdaságot támogató nemzeti infrastruktúra kiterjesztései – nem cél az önfinanszírozás. 1999-ben hároméves perióduson keresztül 31 inkubátort támogattak 24,6 millió euróval. A 31 inkubátorból 2003-ban 29 működött 964 működő projekttel, 519 vállalattal. A technológiatranszfer előmozdítására a 2002–2004-es időszakban állami kutató inkubátorok létrehozását is célul tűzték ki. 2004 végén a program keretein belül 30 kiválasztott és működő inkubátor volt, ahol 655 vállalkozás jött létre, 2500 munkahely keletkezett és 1254 projekt valósult meg. A program egyetlen kevésbé sikeres eleme, hogy a kockázatitőke-társaságokkal nem alakult ki szoros együttműködés. A kedvező eredmények (a várakozásoknál 13%-kal több projekt) hatására 2006-ig meghosszabbították a programot 20 millió eurós költségvetéssel.

A programban részt vevő inkubátorokat az ELAN (Üzleti Inkubátorok Nemzeti Szövetsége) tömöríti, amely elősegíti a tagok közötti információáramlást, a legjobb gyakorlatok megismerését és ösztönzi a nemzetközi együttműködést. Az inkubátorok szorosan együttműködnek a tudásbázisokkal, az egyetemekkel, kutatóintézetekkel és technopoliszokkal (egyes esetekben helyileg is egy technopoliszon belül helyezkednek el), valamint a magvetőtőke-alapokkal is.

4.5. Hollandia

A Twentei Egyetem TOP (Temporary Entrepreneurial Places) programját 1984-ben azzal a céllal hozta létre, hogy ösztönözze az egyetem hallgatóit saját, tudásintenzív vállalataik létrehozatalára. Az elmúlt 20 évben a program 500 új vállalkozás beindításához nyújtott segítséget, melyek jelenleg kb. 3200 embert foglalkoztatnak.

Ahhoz, hogy részt vehessenek a programban, a tervezett vállalkozásoknak a céltudatos üzleti terven túlmenően olyan ötlettel kell rendelkezniük, amely összhangban van az egyetem valamely kutatócsoportjának érdeklődésével. Az új vállalat egy, az egyetem területén lévő inkubátorban tölti az első évét. Ez kitűnő hozzáférést biztosít az egyetem tudástárához. A Program – a TOP program indulásakor, az egyetem és a kormány forrásaiból létrehozott forgóalapnak köszönhetően – különböző egyéb szolgáltatásokat (laboratóriumi eszközöket, tudományos és üzleti mentorokat, az üzleti terv összeállításához tréningeket, valamint 12 000 eurós kamatmentes személyi kölcsönt) is juttat a kedvezményezetteknek. Néhány év után az összeget vissza kell fizetni, tekintet nélkül arra, hogy létrehozták-e a vállalatot vagy sem.

A TOP program legalább 50%-ban a Twentei Egyetemtől kapta forrásait, de más intézményektől, például (1984 és 1989 között) a Holland Gazdasági Minisztériumtól (1989-től 2001-ig) az Európai Szociális Alapból, majd (2003 és 2004 között) az Európai Regionális Fejlesztési Alapból is kapott pénzügyi támogatást. 2002-ben azonban a Twentei Egyetem volt az egyetlen finanszírozó.

4.6. Írország

A 2000–006-os ír Nemzeti Fejlesztési Terv a Kutatás, Technológiafejlesztés és Innovációs intézkedése keretében támogatást nyújt a Technológiai Intézetek mellett működő regionális üzleti inkubátoroknak.

Az Enterprise Ireland Inkubátor Programja az egyetemi inkubáció támogatása érdekében az infrastruktúra fejlesztését támogatja. Ennek keretében a Technológiai Intézetekben regionális inkubátorok, valamint Kutatási és Fejlesztési Területek létrehozását is támogatják (összesen 13 működik az ország területén). 2002-ben a korábbi támogatások kiegészítéseként négy újabb, a Technológiai Intézetekhez köthető technológiai inkubátort támogattak 8,5 millió euró összegben. Így 2004-re szinte valamennyi Technológiai Intézet rendelkezett már inkubátorral.

Az Enterprise Ireland a kezdő vállalkozások számára új üzleti lehetőségek feltérképezésére, üzleti tervvel megalapozott, új, magas potenciállal rendelkező kezdő vállalkozások létrehozására nyújt tanácsadást, illetve két év alatt maximum 65 ezer euró támogatást. A megvalósíthatósági tanulmányok készítésére, tanácsadásra, piackutatásra és munkaerőképzésre egyaránt felhasználható támogatás legfeljebb a költségek 50%-át fedezheti.

4.7. Nagy-Britannia

Nagy-Britanniában a kormány általában közvetve, a regionális ügynökségeken keresztül, különböző programok révén támogatja az inkubátorokat. Az ügynökségek a támogatásokat saját preferenciáik szerint osztják fel. Az állami támogatás elsősorban az inkubátorok fejlesztésére irányul. A közelmúltban a kormány 3 éves 4 millió fontos programot indított, ennek keretében hitelt nyújtanak inkubátorhelyek finanszírozására, kis- és középvállalkozások számára.

A UKBI (Nagy Britanniai Üzleti Inkubátorok Szervezete) felmérése szerint az inkubátorok átlagosan 3600 m^2 területűek, és több mint felük szektorspecifikusan szerveződnek. Menedzsmentjük az épületet üzemelteti, és a bérlőknek nyújt szolgáltatásokat. A vállalkozások átlagosan 29 hónapot töltenek az inkubátorban.

A kezdő vállalkozások adómentességet élveznek, és kedvezményesen adóznak a licencvásárlók is. Emellett a vállalkozások kutatási és fejlesztési adókedvezményeket is kaphatnak.

Fontos még megemlíteni a Business Link nevű, államilag finanszírozott szervezetet, melynek szolgáltatásai az inkubált vállalkozások számára is elérhetőek. Ezen online üzleti tanácsadó hálózat és az inkubátor-kezdeményezések egy olyan átfogó inkubációs program kidolgozását indították el, amelyben egyaránt segítik az elő-inkubációs, az inkubációs és a korai növekedési szakaszban szükséges tőkéhez jutását. A program költsége – akár teljes, akár részmunkaidős – szakemberek alkalmazása esetén legalább évi 250 ezer font, de akár évi 750 ezer font fölé is emelkedhet. Ebből a költségszintből következik, hogy csak akkor lehetséges mindez, ha:

– az ügyfelek nagyon szigorú szűrésen mennek át,

– a program kiterjed az inkubátorházakon kívüli vállalkozásokra is,
– az inkubátor 100%-ban államilag támogatott.

4.8. Németország

Németországban nemcsak szövetségi, hanem tartományi szinten is támogatják az innovációt és az innovációs központokat. Az inkubátorok és technológiaközpontok támogatása a legtöbb tartomány akciótervében szerepel.

A német szövetségi kormány high-tech tervezetének (Innovationen und Zukunftstechnologien in Mittelstand – High-Tech Masterplan) keretében 2004-ben – az ERP-EIF (az Európai Újjáépítési Program és az Európai Beruházási Alap) forrásaiból – 500 millió eurós alapot hozott létre. 2005-ben évi 120 millió eurót kíván elkülöníteni a központokat és inkubátorokat használó újonnan létrejött technológiaorientált kis- és középvállalkozások támogatására. A támogatás az inkubátorok és központok által kínált szolgáltatásokra, a bérleti díjra, tanácsadásra, kapcsolatépítésre, egyetemekkel és kutatóintézetekkel való együttműködésre terjedhet ki. Ezen túlmenően ez év nyarán 142 millió euró tőkével High-Tech Start-up Alapot hoz létre, amely a kezdő vállalkozásoknak magvetőtőkét nyújt. Az alap magán- és állami tőkéből jön létre (Szövetségi Kormány 120 millió euró, KfW – állami tulajdonú bank 11 millió euró, BASF, Siemens, Deutsche Telecom). A kormány elképzelése, hogy 2020-ra az alap 260 millió euróra növekedjen.

4.9. Spanyolország

A NEOTEC kezdeményezést a spanyol Tudomány és Technológiai Minisztériumhoz tartozó CDTI – Centro para el Desarrollo Tecnológico Industrial (Ipari Technológiai Fejlesztési Központ) – hirdette meg, és célja új, technológiaalapú cégek létrehozása és megerősítése. A támogatásokat háromlépcsős folyamatban lehet igénybe venni:

Potenciális projektek feltárása (az „ötlet” szakasz). Ez a szakasz egyetemek és kutatási központok innovatív vállalkozási projektjeinek a keletkezését segíti. Előzetes értékelést nyújt a potenciális vállalkozónak projektjéről (újdonságértékéről, megvalósíthatóságáról, az ipari és szellemi tulajdonjogokról stb.), valamint útmutatást ad vállalkozása megalapításához. Támogatja a piacteremtő sajtó és internet reklámkampány-szervezését is.

A vállalkozás létrehozása („vállalkozásalapítás” szakasz). Ennek a szakasznak a célja az új cég elindításának finanszírozása. Max. 300 000 euróig kamatmentes kölcsönök vehetők igénybe (a kedvezményezettnek legkevesebb 30%-kal kell hozzájárulnia a teljes összeghez, de hitelgarancia nem szükséges). A kölcsön két részletben kerül kifizetésre: 60% a szerződés aláírásakor, majd 40%, amikor a projekt lezárul. A visszafizetést akkor kell elkezdeni, amikor a vállalkozás pozitív cash-flow eredményt ér el – s az éves törlesztés a cash-flow maximum 20%-a.

Kockázati tőke bevonása („kockázati tőke” szakasz). Ez a szakasz a kockázati tőke szervezetek új cégekbe történő befektetéseivel segíti e cégek gyors növekedését. Azon kockázatitőke-társaságokat juttatja kölcsönhöz, amelyek hajlandóak megosz-

tani az új technológiaalapú cégekkel kapcsolatos kockázatokat. A befektetés nem haladhatja meg vállalkozásokként az 500 000 eurót (de egyes kevésbé fejlett régiókban a határ elérheti az 1 000 000 eurót is).

A NEOTEC kezdeményezésen belül a projektjavaslatok precíz kiértékelésére lehetőséget teremtő 'technológia-besoroló' rendszert is kialakítottak. Ehhez egy, a technológia vállalkozási projektek adatait rögzítő, a különböző szektorok, technológiák és országok közötti összehasonlításra lehetőséget teremtő adatbázist hoztak létre. Mindezen felül egy NEOTEC hálózat is kialakításra került, melynek célja, hogy összehozza a szereplőket, akik különféle releváns szerepekkel támogatják az új, technológiaalapú cégek létrejöttét. 2005-ben 132 pályázatot nyújtottak be a programhoz, melyek közül 32 nyert el támogatást kb. 8 millió euró értékben.

5. Legújabb európai uniós irányelvek

5.1. „Európának meg kell újítania versenyképességének alapjait, erősítenie növekedési lehetőségeit és termelőképességét, valamint társadalmi kohézióját a tudásra, az innovációra és a humántőkére helyezve a hangsúlyt" – rögzíti a Lisszaboni Program.

A lisszaboni stratégia felülvizsgálatára a 2005. márciusi Európai Tanács-ülésen került sor, ahol jóváhagyták a foglalkoztatás- és a gazdaságpolitikát meghatározó iránymutatásokat, melyek alapján a tagállamoknak el kell készíteniük a nemzeti reformprogramjukat annak érdekében, hogy javuljon a versenyképesség és foglalkoztatás.

A kohéziós politika újonnan meghirdetett programjaihoz kapcsolódó prioritásokat megvitató párbeszéd első lépéseként a Bizottság kiadta *Kohéziós Politika a Növekedés és Foglalkoztatás Támogatására: Stratégiai Útmutató 2007–2013* címmel. Az Útmutató meghatározza az Európai Regionális Fejlesztési Alapok, az Európai Szociális Alap és a Kohéziós Alap által támogatott új programok szerkezetét.

A fenti alapelvek alapján nem a „segély típusú", azaz visszatérítendő támogatási eszközök jöhetnek létre, mint például a kölcsönök vagy az ehhez szükséges fedezetek. A támogatások a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférést elősegítő infrastruktúra (technológiatranszfer irodák, inkubátorok, „üzleti angyal" hálózatok, befektetésfelkészítő programok) kialakítására és fenntartására fordíthatók. A garanciaeszközöket szintén támogatni kell.

5.2. A kis- és középvállalkozások életciklusaik bizonyos szakaszaiban és bizonyos befektetéstípusok esetében rések keletkeznek a piacon. Az indulási és korai fejlődési szakaszaiban befektetéseket igénylő kis- és középvállalkozások nehézségekkel kerülnek szembe. Különösen az induló innovatív és/vagy high-tech vállalkozások számára jelent jelentős akadályt akár egy kisebb összegű tőkefinanszírozás megszerzése. Ennek a „tőkerésnek" a jelenségét megmagyarázó tényezők a befektetők vonakodása kis- és középvállalkozások induló üzleti tevékenységek kockázatainak a vállalásától, továbbá a korlátozott mértékben rendelkezésre álló garanciák, illetve

kis- és középvállalkozások által a befektetők rendelkezésére bocsátott korlátozott üzleti nyomon követhetőségi adatok. A tőkefinanszírozás nyújtásában akadályt jelentő másik ilyen tényező az igényelt tőkéhez viszonyítva jelentős összegű tranzakciós és átvilágítási költség.

A vázoltak miatt a Közösség a 2007–2013-as tervezési időszakra létrehozta a Versenyképességi és Innovációs Keretprogramot (CIP), melynek célkitűzéseit „egyedi programokon" keresztül kívánja végrehajtani. A Vállalkozási és Innovációs egyedi programon belül a „Gyorsan növekvő és innovatív kis- és középvállalkozások támogatására (GIF) biztosított közösségi finanszírozási eszközt azzal a céllal kívánják működtetni, hogy megkönnyítsék a kis- és középvállalkozások számára életciklusuk bizonyos szakaszaiban, tehát alapításuk, elindításuk, bővítésük, valamint az átadás során a finanszírozáshoz való hozzáférést.

5.3. Ugyancsak igen fontos az Európai Befektetési Alappal való szoros együttműködés, tekintettel az ott meglévő, évek alatt felhalmozott szakértői tapasztalatra, annak érdekében, hogy a kis- és középvállalkozások megkapják a szükséges támogatást.

5.4. Teendők az EU által támogatott tőkefinanszírozási programok létrehozásakor:

Felmérést kell készíteni, amiben bizonyítani kell, hogy a piacon hiányzik a korai fejlesztési szakaszú finanszírozás, és meg kell határozni, hogy milyen módon fog a kockázati tőke jellegű finanszírozási program hozzájárulni a regionális fejlesztés célkitűzéseihez.

Tanulmánytervet kell készíteni, meg kell vizsgálni a kockázati tőkefinanszírozási program lehetséges működési változatait, finanszírozási forrásait, céljait, s azt, hogy a program hogyan egyeztethető össze az Európai Unió állami támogatások nyújtására vonatkozó szabályaival.

Üzleti tervet kell készíteni – az alapvető fontosságú együttműködő partnerek (EU, nemzeti és regionális szintű hatóságok, magánszektor, szakmai támogató szervezetek stb.) bevonásával – a program megvalósítására.

Irodalomjegyzék

Papanek G. – Pakucs J. és tsai 2005. *Nemzetközi inkubációs gyakorlat*. Magyar Innovációs Szövetség, Budapest.

Szabó Katalin 2000. Hálózatok hiperversenyben. *Vezetéstudomány,* 2000/5. Budapest

Zeiler Júlia Dr. 2004. *Kisvállalkozások és a verseny az EU-ban*. Saldo Rt., Budapest.

Presidency conclusion, European Council, March 2005. július 13.

Cohesion Policy in Support of Growth and Jobs: Community Strategic Guidelines, 2007–2013

http://www.seed-reg.innostart.hu